

พระราชดำรัส

ในโอกาสที่คณะผู้ปฏิบัติงานโครงการตามพระราชดำริ เข้าเฝ้าฯ

ณ ศาลาดุสิตาลัย สวนจิตรลดา กรุงเทพมหานคร

วันศุกร์ ที่ ๒๖ เมษายน พุทธศักราช ๒๕๔๖

ขอแสดงความยินดีกับคุณครูและผู้บริหารที่ได้รับการยกย่องเป็นเกียรติสืบต่อไป และขอขอบใจเด็ก ๆ ทุกคนที่ได้ปฏิบัติธรรมและแบ่งบุญแบ่งกุศลให้จะได้มีความสุขความสบายด้วยกัน เมื่อสักครู่เลขาธิการพระราชวังได้กล่าวว่าโครงการต่างๆ นั้นดำเนินการไปกว่า ๒๐ ปีแล้ว ที่สังเกตดู คือแต่ละปีมีผู้ที่เข้ามาช่วยการงานต่างๆ เพิ่มมากขึ้น จนห้องนี้แทบจะเต็มแล้ว นอกจากผู้ที่ช่วยเหลือจากหน่วยงานต่างๆ และเอกชนจากภายนอกแล้ว ผู้ที่ได้รับประโยชน์ในพื้นที่เองก็ร่วมงานในชุมชนเพิ่มมากขึ้น เป็นการปฏิบัติงานร่วมกัน ส่วนงานต่างๆ นั้นก็ยังมีอยู่ครบทุกอย่าง เช่น ในด้านสุขภาพอนามัยก็เห็นมีหลายอย่าง ที่จริงที่พูดว่ามีโครงการต่างๆ ๘ โครงการ ก่อนที่จะลงมานี้ได้อ่านในรายงานที่ทำของปีนี้ มีโครงการต่างๆ ๓๖ โครงการ คงจะอ่านว่าโครงการอะไรบ้างไม่ไหว ที่จริงที่ทำออกมาก็มีค่อนข้างจะมาก มีลักษณะเช่นเรื่องสุขภาพอนามัยทำมานานแล้ว ก็คือการลดภาวะทุพโภชนาการ การรักษาพยาบาล เพื่อให้สุขภาพอนามัยแข็งแรง ซึ่งพยายามปฏิบัติให้ครอบคลุมตั้งแต่ก่อนเกิด ไปจนกระทั่งถึงผู้ใหญ่และकिनวัยนักเรียน เพื่อให้มีสุขภาพอนามัยที่ดีกันทั่วไป นอกจากสารอาหารหลักแล้ว ก็ยังมีโครงการสำหรับสารอาหารธาตุ เช่น แร่ธาตุต่างๆ วิตามิน อย่างนี้เป็นต้น เรื่องโรคต่างๆ เช่น โรคมาลาเรียนั้นได้ไปพบเหตุการณ์เฉพาะหน้าว่าเป็นอุปสรรคกับการเรียนการสอน เพราะทั้งครู ทั้งนักเรียน ป่วยไม่สามารถที่จะปฏิบัติงานได้ ถ้าร่วมแก้ไข หรือลดเรื่องนี้ได้ ก็จะมีประโยชน์มาก ซึ่งเท่าที่ทำมามีแนวโน้มที่เหตุการณ์จะดีขึ้น หรือโครงการกำจัดหนองพลาชีนั้น ได้ทำงานด้านโภชนาการมาหลายปีแล้ว แต่ว่าสุขภาพอนามัยยังไม่ดีขึ้นเท่าที่ควร เพราะเป็นการแก้ปัญหาไปทางหนึ่ง

ส่วนเรื่องของการเกษตรไม่ว่าจะเป็นการเพาะปลูกพืชหรือการเลี้ยงสัตว์ ได้มีการวางแผนอย่างรอบคอบ เพื่อผลิตอาหารสำหรับช่วยในโครงการสุขภาพอนามัย นอกจากนั้นยังมีประโยชน์ในด้านการถ่ายทอดเทคโนโลยีทางการเกษตร ซึ่งเมื่อสมัยแรกๆ มีคุณครูบางท่านเคยปรารภว่า คุณครูก็ไม่ได้เป็นผู้เชี่ยวชาญทางการเกษตรมาจะไปทำได้ดีเท่า

นักเรียนซึ่งมาจากครอบครัวเกษตรกรโดยตรงนั้นจะได้หรือ แต่ที่จริงแล้วก็มีการต่างๆ เกี่ยวกับเรื่องการเกษตร ทั้งทางด้านเพาะปลูก เลี้ยงสัตว์ และการนำสิ่งที่ผลิตขึ้นมาใช้ให้เป็นประโยชน์ รวมทั้งการป้องกันอันตรายต่างๆ ที่จะเกิดขึ้นจากกิจกรรม เช่น การใช้สารเคมีมากเกินไปในการเพาะปลูก อย่างนี้เป็นต้น แม้แต่เช่นที่พูดกันมากในปีนี้ คือทำบ่อเลี้ยงปลา แล้วจับปลาไม่ได้ น้ำลึกไปบ้าง ไม่มีอุปกรณ์ หรือว่าไม่รู้จะไล่จับกันอย่างไรบ้าง ก็มีการแก้ไขไปแต่ละอย่าง และเมื่อถ่ายทอดความรู้ในการประกอบอาชีพนั้น นอกจากให้ปลูกเป็นทำเป็นแล้ว การดำเนินการอย่างไร เช่น การลงทุน การทำบัญชี การบริหารจัดการก็เป็นเรื่องที่คุณครูนักเรียนได้ศึกษาเรียนรู้ไปด้วย เรื่องอาชีพด้วย นอกจากนั้นยังคิดศึกษาอาชีพ ความรู้ต่างๆ เพื่อต่อไปอาจจะใช้ประกอบการได้ และการทำบัญชีก็เป็นพื้นฐานของการประกอบอาชีพ และสืบเนื่องมาเป็นเรื่องการสหกรณ์ การควบคุม การครัว อื่นหลายๆ อย่าง ทุกอย่างก็สอดคล้องกัน

ในเรื่องของการศึกษานั้นก็เป็นโครงการหลัก ทุกๆ ท่านนั้นคงเข้าใจกันดีแล้ว อย่างที่ท่านผู้บัญชาการ ดชด. ได้กล่าวเมื่อสักครู่นี้ ถึงเรื่องโครงการขยายการศึกษา ในขณะที่มีพระราชบัญญัติการศึกษาใหม่ ที่ว่าเป็นหลักที่จะทำได้เหมือนกันทั้งประเทศนั้น เราเป็นส่วนเล็กๆ ส่วนหนึ่ง จะได้ศึกษาและเรียนรู้ว่า จะปฏิบัติการอย่างไรให้ถูกต้อง สอดคล้องกับแนวปฏิบัติที่เขาทำกันในประเทศ และนอกจากนั้นก็เห็นกันแล้วว่า เมื่อเราพยายามที่จะเพิ่มให้ทุกคนมีโอกาสได้รับการศึกษาสูง เพื่อที่จะได้มีชีวิตที่เจริญรุ่งเรืองต่อไปในอนาคต ก็ยังมีที่อีกหลายแห่งที่ไม่เคยมีการจัดการศึกษาใดๆ เลยจากทางราชการ งานในลักษณะนี้ก็ได้ร่วมมือกันในกลุ่มผู้ที่ปฏิบัติงานด้านการศึกษาหลายๆ หน่วยได้รวดเร็ว และที่ได้ไปดูไปเห็นก็ประทับใจในความตั้งใจและประสิทธิภาพในการทำงานของทุกท่าน ได้สังเกตเห็นว่าบุคคลในท้องที่ ชาวบ้าน ผู้ปกครองก็สนใจมากขึ้น ซึ่งเคยได้ออกไปในพื้นที่ลักษณะนี้ เมื่อ ๓๐ ปีก่อนนี้ จะไม่รู้ลึกถึงความกระตือรือร้นในขั้นนี้ นอกจากนั้นโรงเรียนประถมก็อาจจะมีปัญหาต่างๆ ที่ไปดูและติดตามประเมินผลแล้วก็ยังขาดแคลนอาหาร ที่บออาจจะมาไม่ทัน หรือเรื่องอาคารสถานที่ ทั้งอาคารเรียน อาคารบ้านพัก เป็นเรื่องที่แก้ไขกันได้ นักเรียนหลายคนที่มีความพร้อมก็สามารถเข้าเรียนชั้นมัธยม และต่อขึ้นไปถึงอุดมศึกษาได้ ผู้ที่ไม่มีความพร้อมในด้านนี้มีความจำเป็นทางด้านอื่นของชีวิต ก็ได้อบรมทางด้านวิชาชีพ หรืออบรมด้านอื่นๆ ที่จะเป็นประโยชน์ สิทธิประโยชน์ของตนเอง เมื่อไปในชุมชนอื่น ตัวคนจะได้อะไร หรือมีกฎหมายอะไรที่คุ้มครองอยู่ หรือหน่วยงานของรัฐ และเอกชนที่พร้อมที่จะช่วยเหลืออยู่ที่ไหนอย่างนี้เป็นต้น

ที่พูดถึงเรื่องการบันทึกข้อมูลและการบริหารงานนั้น เป็นอย่างนี้ เราทำงานกันในวงที่กว้างขึ้น เมื่อทำอะไรไปก็ควรจะรู้ว่าได้ทำอะไรกันไปแล้ว ขั้นตอนการกระทำสำคัญ เพราะในปัจจุบันนี้ ที่จริงแล้วถ้าในส่วนรวมความขาดแคลนอาจจะน้อยลง แต่ว่าส่วนที่มีเกินกับส่วนที่

ขาดแคลนอยู่ไม่ตรงกัน ถ้าทำโครงการพวกนี้ บันทึกรวบรวมไว้อย่างละเอียด จะได้ความร่วมมือจากที่ที่เขามีมาก อาจจะไม่มีการเรียกตัวเองว่ามีเกิน แต่บางคนก็เห็นว่าตัวเขามีมากพอที่จะเอื้อเพื่อผู้อื่นได้ แต่ไม่รู้ว่าจะไปเอื้อเพื่ออย่างไร การที่ต้องการเอื้อเพื่อนั้น ที่จริงในช่วงปี ๒ ปีนี้ สังเกตเห็นว่ามีความต้องการที่จะร่วมมือในระดับของนานาชาติด้วยซ้ำไป ไม่เฉพาะเจาะจงในหมู่คนไทยด้วยกัน ถ้าเราสามารถบันทึกและเก็บปฏิบัติเพื่อที่จะบอกให้เขาทราบว่าเราได้ปฏิบัติอะไรไว้ ก็จะทำให้ส่วนที่เรายังขาดแคลนอยู่ได้รับความช่วยเหลือ สมมุติว่ามีคนที่อยากจะช่วยเหลือ เราก็ต้องไปตามคุณครูมา หรือต้องไปตามผู้ปฏิบัติงานแต่ละคนมาชี้แจงจะไม่สะดวก แต่ถ้าทำบันทึกไว้ คนที่ไม่ได้อยู่ในที่นั้น ก็อาจจะนำไปส่งหรือชี้แจงได้ ก็จะได้รับความร่วมมืออย่างมากมาย อย่างเช่น ที่ปากกลุ่มชาวอเมริกันไปเยี่ยมที่เชียงใหม่เมื่อเดือนมกราคมนี้ พวกเขาตื่นเต้นและชื่นชมในการทำงาน ทั้งๆ ที่พวกเขาหลายคนได้เคยเห็นการทำงานในประเทศต่างๆ มาแล้ว ไม่เฉพาะว่าแต่ในประเทศสหรัฐอเมริกา บอกว่าดีมากและประทับใจในตำรวจไทยที่ดำเนินการอย่างนั้น และน่าจะเผยแพร่ให้ตำรวจอเมริกันได้รับทราบด้วย ว่าอย่างนี้ด้วยนะ ก็ดีใจและอยากที่จะมีส่วนร่วม พอกลับไปวันนั้นได้บอกทางโครงการว่าให้เวลาครึ่งวันเขียนโครงการมาว่าจะทำกลุ่มนี้ แล้วเขาเอาไปพิจารณาว่าเขาอยากจะทำอะไร อย่งนี้ก็ได้

อีกอย่างหนึ่งคือเป็นวิทยาทานให้หน่วยงานต่างๆ ในประเทศไทย และในต่างประเทศนำไปปฏิบัติเพื่อช่วยเหลือชาวโลก อย่างเมื่อเดือนที่แล้ว ได้ไปแอฟริกากับหน่วยงานซึ่งช่วยเหลือในทางด้านการศึกษา หน่วยงานนั้นตั้งอยู่ในกรุงเจนีวา ประเทศสวิตเซอร์แลนด์ เขาออกปากเองว่าอยากจะทำที่ทำงานในเมืองไทยนี้ทำอะไรบ้าง เขาอยากได้เป็นแนวคิดที่ไปทำตามต่างๆ นั้น เพื่อจะมีอะไรเพิ่มเติมบ้าง ถ้าเขาได้ทราบแล้ว อาจจะมีส่วนช่วยเหลือคนที่ปัญหาเหล่านั้น เพราะว่าไปเห็นบางที่มีการเพาะปลูกน้อยกว่าที่เห็นในประเทศไทย หรือการแปรรูป หรือการถนอมอาหารให้ได้รับประทานนานๆ นั้น ค่อนข้างจะขาดแคลนและนอกจากกลุ่มชาวบ้านแล้ว ยังมีกลุ่มผู้ลี้ภัย ซึ่งมาจากประเทศที่มีการสู้รบ ไม่สามารถกลับบ้านได้ พวกนี้ต้องอาศัยความช่วยเหลือจากองค์การระหว่างประเทศในการแจกอาหาร และอาจจะพยายามทำให้เขาพึ่งตัวเองได้มากขึ้น เพราะว่าการแจกในลักษณะนี้ ก็จะน้อยลงเนื่องจากตามที่เราได้ฟังชาวต่างๆ ว่ามีเหตุร้ายใหม่ๆ เกิดขึ้นมาก ทรัพยากรหรือเงินทองที่หน่วยงานต่างๆ มีอยู่ต้องแบ่งไปช่วยหน่วยงานที่มีปัญหา เขาก็ต้องช่วยตัวเองไป เพราะฉะนั้นการช่วยตัวเองนั้น เราอาจจะอยู่ในขณะหรือสภาพที่จะช่วยเหลือผู้อื่นได้ อันนี้ก็ถือว่าเป็นบุญเป็นกุศลของเราด้วย ในโอกาสนี้ขอขอบคุณทุกท่านอีกครั้งหนึ่ง และก็ขอให้ทุกท่านประสบความสำเร็จ สุขความเจริญ สมกับความตั้งใจที่ได้ปฏิบัติมาทุกท่าน